

Barack Obama. Ako zvíťaziť?

Autor: Branislav Skrečko

Keď 20. januára 2009 vstúpi Barack Obama do Bieleho domu a stane sa 44. prezidentom Spojených štátov, bude sa písať história. Prvý afroameričan v dejinách USA sa stane prezidentom USA. Voľby sa vyznačovali vysokou volebnou účasťou. K urnám prišlo viac ako 120 miliónov amerických voličov. Ako sa ale stalo, že táto historická chvíľa mohla prísť? Čím si afroamerický kandidát získal tak veľkú podporu, aby sa mohol postaviť na čelo najmocnejšieho štátu?

Obama tak celkom nezapadá do profilu klasického amerického Afroameričana. Jeho otec pochádza z Kene a jeho matka je Američanka bielej pleti. Nie je teda potomkom černochovo, ktorí boli za čias koloniálnych veľmocí privilegovaní do USA. Je relatívne mladý, neskúsený v zahraničnej oblasti, vo vysokej politike amerického Kongresu sa pohybuje len od roku 2005, keď sa stal senátorom za štát Illinois[1].

Napriek tomu dokázal Barack Obama ohúriť davy voličov. Príbeh jeho života inšpiroval mnohých. Postupne sa za svoj život vypracoval od dna na senátora za americký štát Illinois. Ale nie je to len jeho životným príbehom. Obama dokázal osloviť široké spektrum voličov, od bielych, cez afroameričanov, hispáncov až po aziatov. Že osloví hlavne černošské obyvateľstvo sa vo všeobecnosti očakávalo. Vidina prvého afroamerického prezidenta bola príliš silná. Z radov afroamerického obyvateľstva ich hlasovalo za Obamu 95 percent.[2] Ale Obama si získal aj hispánskych voličov, ktorí sa už tradične orientujú skôr na demokratickú stranu ako na republikánsku. Podľa volebných prieskumov CNN si Obama získal podporu 67 percent z nich.[3] Hispánske obyvateľstvo sa však najvýraznejšie prejavilo hlavne v štátoch, kde sú hispánske komunity najpočetnejšie, ako v Novom Mexiku, Kalifornii, Nevade a Texase. V štáte Nové Mexiko hlasovalo za Obamu takmer 70 percent všetkých hispánskych voličov,[4] ktorí tam pomaly tvoria už väčšinu.[5] Nikde ale nebola podpora hispánskych voličov tak výrazná, ako v najväčšom štáte USA, Kalifornii, kde tvoria hispánci tretinu obyvateľstva[6], a kde z nich za Obamu hlasovalo až 75 percent.[7] Aj toto bol jeden z dôvodov pre prehru Hillary Clintonovej v súboji s Barackom Obamom. Hillary sa príliš orientovala na bielych voličov a prístupovalci z Latinskej Ameriky v nej teda nevideli „svojho“ kandidáta.

Obama však dokázal na svoju stranu pritiahnuť aj mladú generáciu, ľudí vo veku do 30 rokov. Tí tvorili, podľa prieskumov, celkovo 18 percent všetkých voličov, ktorí sa volieb zúčastnili[8] (na porovnanie – oprávnených voličov pod 30 rokov je cca 45 miliónov z celkového počtu 220 miliónov všetkých oprávnených voličov. Čiže niečo viac ako 21 percent)[9]. Z nich 66 percent volilo Obamu.[10] Barack Obama predstavoval v očiach mladých voličov sviežeho energického mladého politika, ktorý nepatrí medzi „starú skostnatenu“ politickú elitu. Oproti McCainovi, 71 ročnému veteránovi z Vietnamskej vojny, sa Obama javil ako kandidát, ktorý má dostatok energie a zdravia na to, aby zvládol riešiť náročné úlohy, ktorým bude musieť prezident USA čeliť. Obamova kampaň s hlavným mottom „zmena, v ktorú môžeme veriť“ mala nádych niečoho nového, mala elán.

Obamovi nepomohla iba dobrá kampaň, ale aj okolnosti, ktoré sa počas kampane odohrali v USA a vo svete. Hlavnou takouto udalosťou bola svetová finančná kríza, ktorá otriasla nie len Spojenými štátmi, ale i celým svetom. Keďže boli pri moci republikáni, ľudia pripísali vinu za túto krízu im. McCain bol z počiatku outsider, nemal vysoké preferencie, ale postupne sa dokázal vypracovať až na hlavného kandidáta republikánov, pričom s Obamom viedol

väčšinu času trvania kampane veľmi vyrovnaný súboj. Pred plným vypuknutím krízy dokonca viedol nad Obamom o 3 percentá. Nožnice medzi preferenciami týchto dvoch kandidátov sa začali roztvárať až po septembri roku 2008, kedy naplno vypukla finančná kríza.[11] McCain tento kurz nedokázal zmeniť. Finančná kríza je zrejme hlavný dôvod, prečo McCain voľby na amerického prezidenta prehral.

Avšak v neposlednom rade pomohlo Obamovi aj to, že McCain je republikán rovnako ako nepopulárny George Bush, a že Busha často podporoval v jeho rozhodnutiach. Iba 27 percent občanov USA podporuje Georga Busha.[12] Tento argument sa stal aj súčasťou Obamovej kampane, ktorá často zdôrazňovala práve ideovú a názorovú podobnosť medzi Bushom a McCainom. McCain sa preto opakovane snažil dokázať, že s Bushom aj nesúhlasil, a že sa v mnohom od neho odlišuje. Viackrát zdôrazňoval, že nie je Bush. Aj McCainov stratég John Freehery povedal, že jedným z dôvodov, prečo McCain nakoniec prehral, bolo jeho nedostatočné sa vymedzenie oproti Georgovi Bushovi. „Nevyčlenil sa od Busha dostatočne skoro a to mal urobiť“.[13]

Mnohí dnes tvrdia, že McCain ani nemal moc šancu vyhrať, keď vezmeme do úvahy všetky problémy, ktoré sa počas primáriek a kampane vynorili, alebo ktoré ho v očiach mnohých voličov automaticky diskvalifikovali (jeho podpora Bushovi). „Je vysoko nepravdepodobné, že niekto bude musieť ešte niekedy kandidovať v horšej politickej atmosfére než musel tento rok John McCain“, povedal na adresu týchto volieb hlavný stratég McCaina Steve Schmidt.[14]

Nech už teda bude Obama dobrý alebo zlý prezident, jeho zvolením USA znova dokázali, že dávajú šancu každému a že sú stále tou krajinou, kde nič nie je nemožné.

[1] Barack Obama <http://www.biography.com/featured-biography/barack-obama/>

[2] ElectionCenter 2008: Exit Polls <http://www.cnn.com/ELECTION/2008/results/polls/#NMP00p1>

[3] ElectionCenter 2008: Exit Polls <http://www.cnn.com/ELECTION/2008/results/polls/#val=NMP00p1>

[4] ElectionCenter 2008: Exit Polls <http://www.cnn.com/ELECTION/2008/results/polls/#val=NMP00p1>

[5] New Mexico People Stats <http://www.statemaster.com/state/NM-new-mexico/peo-people>

[6] Californian People Stats <http://www.statemaster.com/state/CA-california/peo-people>

[7] ElectionCenter 2008: Exit Polls <http://www.cnn.com/ELECTION/2008/results/polls/#val=NMP00p1>

[8] 2008 Election Results by Age <http://www.multied.com/elections/12008/exit/Age.html>

[9] Resident Population by Age and Sex: 1980 to 2006

<http://www.census.gov/compendia/statab/tables/08s0007.pdf>

[10] 2008 Election Results by Age <http://www.multied.com/elections/12008/exit/Age.html>

[11] General Election: McCain vs. Obama

http://www.realclearpolitics.com/epolls/2008/president/us/general_election_mccain_vs_obama-225.html

[12] Obama and Bush: A Contrast in Popularity <http://www.gallup.com/poll/111838/Obama-Bush-Contrast-Popularity.aspx>

[13] Why John McCain lost the White House http://www.thenews.com.pk/daily_detail.asp?id=145059

[14] Why John McCain lost the White House http://www.thenews.com.pk/daily_detail.asp?id=145059

Zdroje:

www.cnn.com

www.barackobama.com

www.thenews.com

www.reuters.com

www.multied.com

www.census.gov

www.realclearpolitics.com

www.gallup.com

www.statemaster.com

www.obama.senate.gov